

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Tos/9/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119011245
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119011245.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Moniky Halkociovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.12.2019, v trestnej veci proti ods. V. B. pre zločin skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b/, písm. i/ Tr. zákona, v konaní o podmienenečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 6PP/2/2019 zo dňa 24.9.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť odsúdeného V. B..

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Prešov podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 1, ods. 2 Tr. poriadku návrh riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmienenečné prepustenie odsúdeného V. B., nar. XX.XX.XXXX v V., trvale bytom M., okr. V., t. č. ÚVV a ÚVTOS Prešov z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 03.11.2017, sp. zn. 41T/76/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.04.2018, sp. zn. 2To/51/2017 vo výmere 7 (sedem) rokov zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal, ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o verejnom zasadnutí, sťažnosť odsúdený, ktorú neskôr prostredníctvom obhajcu písomne odôvodnil tým, že odôvodnenie napadnutého uznesenia vo všeobecnosti nespĺňa požiadavky uvedené v § 176 ods. 2 Tr. poriadku. V odôvodnení napadnutého uznesenia taktiež súd neuviedol, akékoľvek úvahy týkajúce sa vyrovnaní sa s argumentáciou obhajoby svedčiacich v prospech jeho podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, a to aj napriek skutočnosti, že jeho zvolený obhajca tieto konajúcemu súdu na verejnom zasadnutí konanom dňa 24.09.2019 komplexne a systematicky zhrnul do svojho konečného návrhu, ktorého obsah je podrobne zaznamenaný v zápisnici o verejnom zasadnutí z uvedeného dňa, ktorá tvorí súčasť spisového materiálu. Z tohto pohľadu je preto napadnuté uznesenie nepreskúmateľné.

Okrem nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia toto považoval za nezákonné. Súd návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na moje podmienenečné prepustenie z vyššie uvedeného trestu nevyhovel najmä z dôvodu, že podľa názoru konajúceho súdu neboli preukázané a splnené materiálne podmienky podmienenečného prepustenia vyplývajúce z ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zákona, a síce, že plnením svojich povinností v rámci výkonu jeho trestu odňatia slobody, a taktiež svojim správaním nepreukázal polepšenie a nemožno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom konajúci súd v uvedenom smere poukazuje najmä na to, že mu v rámci výkonu trestu bola udelená iba jedna disciplinárna odmena. Ako vyplýva z návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmienenečné prepustenie, ktorý tvorí súčasť spisového materiálu, výkon trestu odňatia slobody vykonáva v Oddelení výkonu trestu odňatia slobody Sabinov od 24.04.2018 (odsúdenie bolo pritom právoplatné od 11.04.2018 odsúdeného). Z uvedeného vyplýva, že do času rozhodovania súdu o podmienenečnom prepustení bol na výkon trestu v C Oddelení výkonu trestu odňatia slobody Sabinov zaradený presných 17 mesiacov. Je pritom všeobecne známou okolnosťou, že disciplinárna odmena môže byť v ústave na výkon

trestu odňatia slobody udelená odsúdenému v minimálnej periodicite 6 mesiacov. K udeleniu viac ako jednej disciplinárnej odmeny však u jeho osoby nedošlo z dôvodov, ktoré nemohol ovplyvniť, keďže aj podľa obsahu návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmiennečné prepustenie, ktorý tvorí súčasť spisového materiálu, bol z pracoviska domácej réžie v Oddelení výkonu trestu odňatia slobody Sabinov vyradený zo zdravotných dôvodov. Keďže podľa ustanovenia § 50 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov možno disciplinárnu odmenu o. i. udeliť najmä za dlhodobé pozitívne výsledky pri plnení pracovných úloh, konajúci súd nemôže na ťarchu jeho osoby pripísať vyradenie z pracoviska zo zdravotných dôvodov, ktoré si on sám nezapríčinil.

Vo všeobecnosti možno podľa odsúdeného konštatovať, že dlhodobé uväznenie vplyvom procesu prizonizácie znižuje, ba až znemožňuje pravdepodobnosť úspešnej reintegrácie po prepustení (napr. v oblasti sociálnych vzťahov). Pôsobí negatívne na formovanie sociálne žiaducich vzorcov správania, znižuje účinnosť resocializačných zámerov a postihuje i tzv. prosociálny typ odsúdených. Možno očakávať, že pravdepodobnosť zlyhania vo viacerých podstatných sférach sociálneho života - v profesii, partnerskom i občianskom živote - sa zvýši s dĺžkou uväznenia. Splnomocnený zástupca ÚVV a ÚVTOS Prešov na verejnom zasadnutí o návrhu na jeho podmiennečné prepustenie dňa 24.09.2019 o. i. uviedol, že jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody je na dlhodobo požadovanej úrovni a k plneniu povinností pristupuje vzorne, a taktiež, že z dôvodu jeho aktuálnej pracovnej neschopnosti nie je v súčasnej dobe pracovne zaradený. Uvedené skutočnosti však súd rozhodujúci o návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmiennečné prepustenie vôbec nezobral do úvahy, pričom sa nimi v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nevysporiadal, avšak súčasnú práceneschopnosť aj v kontexte doposiaľ uvedeného nezákonne vyhodnotil v jeho neprospech. Neexistuje akákoľvek relevantná skutočnosť, pre ktorú konajúci súd všetky citované a parafrázované okolnosti vyplývajúce z návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmiennečné prepustenie nevyhodnotil v prospech jeho ako odsúdeného, a taktiež sa nimi v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nezaoberal, ale toto odôvodnil nezákonne a oportunisticky bez zohľadnenia všetkých skutočností relevantných pre jeho rozhodnutie, na ktoré v odôvodnení svojej sťažnosti poukazuje. Aj v kontexte dôvodovej správy k zákonu č. 321/2018 Z.z., na ktorú odkázal v dôvodoch sťažnosti a ktorým zákonom došlo k zakotveniu nového ustanovenia § 66 ods. 1 písm. c) do normatívneho znenia Tr. zákona sa javí tvrdenie konajúceho súdu, podľa ktorého je momentálne potrebné pôsobiť na neho ďalej prostredníctvom výkonu celého trestu odňatia slobody za neodôvodnené, ba až arbitrárne. Zároveň toto tvrdenie konajúceho súdu neodzrkadľuje obsah návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ako ani tvrdenia splnomocneného zástupcu ÚVV a ÚVTOS Prešov na verejnom zasadnutí dňa 24.09.2019, ktorých stručný obsah sa nachádza na str. 2 odôvodnenia napadnutého uznesenia.

Záverom poukázal taktiež na skutočnosť, že súd sa aj napriek jeho tvrdeniu o nesplnení materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v odôvodnení napadnutého uznesenia žiadnym spôsobom nevysporiadal s priaznivou resocializačnou prognózou, ktorá mu bola stanovená sociálnym pracovníkom pred podaním návrhu riaditeľa ÚVV a ÚVTOS Prešov na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o čom dôkaz sa nachádza na č. 1 a 3 súdneho spisu vedeného Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 6PP/2/2019. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť s tým, aby sťažnostný súd rozhodol sám tak, že ho podmiennečne prepustí z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného určenia primeranej skúšobnej doby a nariadenia kontroly technickými prostriedkami.

Na základe riadne a včas podanej sťažnosti preskúmal krajský súd ako súd sťažnostný v zmysle ust. § 192 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Okresný súd správne postupoval, keď pri posudzovaní splnenia podmienok pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného v prejednávanej veci použil nové ust. § 66 ods. 1 písm. c) Tr. zákona, podľa ktorého súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Súd prvého stupňa správne zistil, že odsúdený V. B. vykonáva trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T/76/2016 zo dňa 03.11.2017, ktorým obžalovaný V. Sabolčák bol uznaný vinným zo zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 Tr. zákona, s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b), písm. i) Tr. zákona a bol mu za to uložený trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.04.2018 po tom, čo Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 2To/51/2017 okrem iného zamietol odvolanie krajského prokurátora a obžalovaného V. B.. Výkon trestu bol nariadený 11.04.2018 s tým, že do jeho výkonu bola započítaná doba výkonu väzby od 17.9.2015 do 11.4.2018.

Súd prvého stupňa tiež správne zistil, vychádzajúc z návrhu riaditeľa Ústavu na výkon väzby Prešov na podmienene prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, ktorá bola konajúcemu súdu doručená dňa 08.07.2019, že odsúdený dňa 19.09.2015 nastúpil na výkon väzby zo slobody predvedením do ÚVV a ÚVTOS Prešov a dňa 29.09.2015 bol premiestnený na výkon väzby do Nitry, kde jeho správanie bolo podľa skutočností uvedených riaditeľom v tomto návrhu kolísavé, obdobia bezproblémového správania, kedy vzorne plnil príkazy a nariadenia sa striedali s obdobiami, kedy porušoval ústavný poriadok, bolo zaznamenaných viacero nedostatkov v jeho správaní a tie boli riešené v kompetencii príslušníkov ZVJS. Po premiestnení dňa 06.12.2016 do ÚVV a ÚVTOS Prešov mu v tomto ústave boli dňa 17.07.2017 a 29.08.2017 zaznamenané záporné poznatky a tie boli tiež riešené v kompetencii príslušníka a viackrát sa neopakovali. Následne sa jeho správanie stabilizovalo, ústavný poriadok dodržiaval, príkazy a nariadenia plnil a v trende zlepšeného správania pokračoval aj po premiestnení dňa 26.09.2017 na výkon väzby do ÚVV a ÚVTOS Košice. Po nástupe na výkon trestu (od 24.04.2018 v ÚVTOS Prešov, miesto výkonu Sabinov) mu po pobyte v nástupnom oddiele bola určená diferenciacná skupina „B“, správanie je na požadovanej úrovni, režim dňa neporušuje, kladne je hodnotený jeho prístup k plneniu povinností zameraných na rozvoj osobnosti odsúdeného ako sú rôzne čistiace a upratovacie práce podľa potrieb ústavu v súvislosti s čím bol dňa 20.05.2019 disciplinárne odmenený. Počas výkonu trestu odňatia slobody bol raz disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol.

Krajský súd úvodom konštatuje, že podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nemožno považovať za mimoriadny inštitút, ktorý by súd mal aplikovať len výnimočne. Môže ho však použiť len za splnenia zákonom stanovených podmienok, a to tak formálneho charakteru, ktorým je vykonanie, v prejednávanej veci, jednej polovice súdom uloženého trestu odňatia slobody, ako aj materiálneho charakteru, a to preukázanie polepšenia odsúdeného, pričom podľa názoru krajského súdu vykonané dokazovanie musí jednoznačne a bez pochybností viesť k pozitívnemu záveru, že odsúdený sa svojim správaním a plnením povinností skutočne polepšil, čo znamená, že už doterajší výkon trestu bol postačujúci pre naplnenie účelu trestu, ktorým je najmä prevýchova odsúdeného tak, aby viedol riadny život a jeho ďalší výkon preto už nie je potrebný. Podmienene prepustenie je významným prostriedkom dovŕšenia prevýchovy a resocializácie odsúdeného a neznamena ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie prevýchovného resocializačného procesu v iných podmienkach (na slobode). Motivácia odsúdeného je založená na tom, že pokiaľ vyhovie podmienkam spojeným s podmienčným prepustením, nebude musieť doposiaľ nevykonanú časť trestu odpykať.

Krajský súd, obdobne ako súd prvého stupňa, bol toho názoru, že odsúdený V. B. splnil po stránke formálnej všetky podmienky, ktoré zákon ukladá pre jeho podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený nastúpil na výkon trestu odňatia slobody dňa 11.04.2018, avšak do výkonu trestu mu bola započítaná aj väzba od 17.09.2015 do 11.04.2018, pričom pri treste uloženom vo výmere 7 rokov bolo možné žiadať o podmienene prepustenie podľa § 66 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona najskôr od 17.3.2019, čo bolo dodržané, keďže návrh na podmienene prepustenie bol riaditeľom ústavu podaný dňa 08.07.2019.

Naproti tomu sa krajský súd stotožnil so záverom prvostupňového súdu v tom smere, že nateraz nie sú splnené materiálne podmienky pre podmienene prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré krajský súd podrobne preskúmal a dospel k nasledovným záverom.

V prvom rade je potrebné poukázať na minulosť odsúdeného, keď z lustrácie registra trestov vyplýva, že bol v minulosti viackrát súdne trestaný, vrátane trestu o podmienene prepustenie, z výkonu ktorého

sa jedná v tomto konaní, a to 5-krát, avšak je potrebné uviesť, že v predošlých 4 prípadoch sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, na strane druhej je namieste uviesť, že ani tieto predošlé odsúdenia, ktoré absolvoval, nemali na odsúdeného taký vplyv, aby sa v budúcnosti ďalšej trestnej činnosti vyvaroval. Aj súd prvého stupňa navyše správne poukázal na skutočnosť, ktorú nerozporoval ani odsúdený, že od 03.12.2009 do 18.08.2011 bol vo väzbe, pričom si ani z tak dlhého väzobného stíhania nevzal ponaučenie a následne bol odsúdený za skutky, ktoré spáchal až neskôr, v rokoch 2013 až 2015. Navyše, voči odsúdenému sa aj v súčasnosti vedú ďalšie trestné stíhania a to rovnako za závažnú ekonomickú trestnú činnosť, na ktorú krajský súd ďalej v dôvodoch tohto uznesenia podrobnejšie poukazuje.

Krajský súd ďalej poukazuje aj na závažnosť a rozsah trestnej činnosti, pre ktorú si odsúdený odpykáva tento trest vo výmere 7 rokov s tým, že sa jednalo o zločin skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b/, i/ Tr. zákona, to znamená, že bol uznaný vinným z tohto trestného činu v jeho najprísnejšej skutkovej podstate, bola ním spôsobená škoda veľkého rozsahu a navyše ho spáchal ako člen organizovanej skupiny. V prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu podľa nového ust. § 66 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona, teda už po polovici vykonaného trestu, by podľa názoru krajského súdu nebola v dostatočnej miere naplnená výchovná funkcia trestu, ani funkcia individuálnej a generálnej prevencie, s prihliadnutím na to, že v prípade odsúdeného sa nejedná iba o menej závažnú trestnú činnosť vo forme prečinu a preto treba k posudzovaniu dôvodov na podmienené prepustenie pristupovať obozretnejšie.

Nemožno opomenúť ani tú okolnosť, že odsúdený, hoci jeho hodnotenie z ústavu na výkon trestu odňatia slobody je podľa riaditeľa ústavu v podstate pozitívne a aj jeho ďalšia prognóza je priaznivá a kladná, napriek tomu, v spojitosti s už uvedenými skutočnosťami, hodnotiac tieto aspekty komplexne a v celku, jeho správanie sa počas doterajšieho výkonu trestu vrátane výkonu väzby, ktorý sa mu do výkonu trestu započítal, nie je pozitívne až v takom významnom rozsahu a počas tak dlhej doby (vzhľadom na dĺžku uloženého trestu), aby v súčasnosti odôvodňovalo nepochybný záver súdu o tom, že doterajší výkon trestu mal na odsúdeného skutočne až taký vplyv, že sa reálne polepšil a môže sa od neho dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ako to má na zreteli ust. § 66 ods. 1 Tr. zákona. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na časť návrhu riaditeľa ústavu, ktorý uviedol, že počas výkonu väzby bolo jeho správanie kolísavé, striedali sa u neho lepšie obdobia s horšími a hoci niekedy sa správal vzorne a bezproblémovo, boli obdobia, kedy porušoval ústavný poriadok. Po premiestnení do ÚVV a ÚVTOS Prešov boli zaznamenané 2 záporné poznatky, avšak neskôr sa už jeho správanie stabilizovalo a v súčasnosti je hodnotený kladne. Zástupca ústavu na verejnom zasadnutí konštatoval, že jeho správanie je už dlhšiu dobu na požadovanej úrovni, počas výkonu trestu má aj jednu disciplinárnu odmenu.

Zároveň krajský súd považuje za potrebné poukázať aj na najnovšie, hoci zatiaľ neprávoplatné odsúdenie odsúdeného a to rozsudkom Okresného súdu Košice I. sp. zn. 4T/28/2011 zo dňa 12.02.2019, ktorým bol zatiaľ súdom prvého stupňa uznaný vinným v bodoch 2A a 2B z obzvlášť závažného zločinu legalizácie z príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 4 písm. a/ Tr. zákona a v bodoch 1A, 1B a 1C za zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 Tr. zákona. Aj keď tento rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, túto skutočnosť a trestné stíhanie odsúdeného v uvedenom konaní musel vziať krajský súd do úvahy a to aj vzhľadom na to, že mu bolo od uloženia súhrnného trestu upustené a to vzhľadom práve na v súčasnosti vykonávaný 7-ročný trest odňatia slobody, ktorý Okresný súd Košice I. považoval za dostatočný, teda tento trest je v podstate uložený aj za vyššie uvedené trestné činy, čo len posilňuje dôvody, aby odsúdený v jeho výkone aj naďalej pokračoval. Taktiež je trestne stíhaný aj pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zákona, v ktorom konaní už bola prokurátorom Krajskej prokuratúry Košice podaná dňa 10.06.2019 obžaloba sp. zn. 1Kv 18/18/8800 na Okresný súd Košice II. V oboch prípadoch sa jedná o stíhanie za závažnú trestnú činnosť.

Len záverom ešte krajský súd dodáva, že návrh riaditeľa ústavu na podmienené prepustenie odsúdeného bol, obdobne ako v ďalších iných prípadoch, podaný na základe rozkazu č. 15/2016 ministra spravodlivosti. Je nutné zdôrazniť, že ani po splnení formálnych predpokladov nemá odsúdený na podmienené prepustenie zákonný nárok a o prepustení rozhodne s konečnou platnosťou súd po zhodnotení všetkých okolností po materiálnej stránke.

Zhrnúc do úvahy všetky uvedené okolnosti bol aj krajský súd toho názoru, že v tomto prípade nateraz neboli splnené materiálne podmienky podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného a na dosiahnutie účelu trestu je nevyhnutné, aby odsúdený v jeho výkone pokračoval.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto krajský súd považoval sťažnosť odsúdeného V. B. za nedôvodnú a preto ju postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol.
Jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.